

Beslut

efter kvalitetsgranskning av lärares arbete för
att tidigt motverka könsbundna utbildnings-
och yrkesval vid Rostaskolan i Örebro kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 § skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning på Rostaskolan avseende verksamhetens kvalitet vad gäller lärares arbete för att tidigt motverka könsbundna utbildnings- och yrkesval. Syftet med denna kvalitetsgranskning är att undersöka hur skolor genom undervisning och studie- och yrkesvägledning arbetar i årskurs 4-6 för att vidga elevernas perspektiv på framtida utbildnings- och yrkesval utifrån ett jämställdhetsperspektiv. I granskningen bedöms följande frågeställning:

- I vilken utsträckning arbetar lärare i undervisningen med att motverka begränsande könsstereotypa föreställningar om ämnen, intressen och framtida utbildnings- och yrkesval?

Läsanvisning

Bedömningen görs i förhållande till de kvalitetskriterier Skolinspektionen satt upp i granskningen inom det granskade området vilket beskrivs i bilaga 2. I denna bilaga finns också beskrivet hur granskningen har genomförts. Granskningens författningsstöd återfinns i bilaga 3. På det granskade området bedöms om skolan/verksamheten uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar men utvecklingsområden finns eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola/verksamhet bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framtidsytande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Rostaskolan i följande utsträckning:

Lärare arbetar *i flera delar* med att i undervisningen motverka begränsande könsstereotypa föreställningar om ämnen, intressen och framtida utbildnings- och yrkesval, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande delar.

- Lärarna behöver kontinuerligt anlägga ett jämställdhetsperspektiv på undervisningens innehåll i samtliga ämnen.
- Lärarna behöver mer systematiskt integrera studie- och yrkesvägledningen i undervisningen samt se till att hålla studie- och yrkesvägledningen aktuell och relevant.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 2024-01-08 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån det identifierade utvecklingsområdet och resultat av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 4) användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2022:8801) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning inom området.

Lärares arbete för att motverka könsstereotypa föreställningar

Inom detta område granskas hur lärare arbetar för att skapa en jämställd undervisning, hur lärare arbetar för att undervisa om jämställdhet och hur lärare arbetar med studie- och yrkesvägledning i undervisningen.

Skolinspektionen bedömer följande: Lärarna arbetar *i flera delar* med att i undervisningen motverka begränsande könsstereotypa föreställningar om ämnen, intressen och framtida utbildnings- och yrkesval, men utvecklingsområden finns.

Skolinspektionens sammanfattande motivering till bedömningen är följande: Granskningen visar att lärarna har ett normmedvetet förhållningssätt och medvetet utformar undervisningen så att den inte reproducerar könsstereotypa föreställningar. Lärarna arbetar aktivt för att skapa ett inkluderande klimat i klassrummet. Granskningen visar även att lärarna tydligt fångar upp frågor som ger

eleverna möjlighet att reflektera kring begränsande könsstereotypa föreställningar och uppmuntrar elevernas ansträngningar som går emot dessa. Vidare framgår att innehåll kopplat till jämställdhet förekommer i vissa ämnen men att ett kontinuerligt arbete med att anlägga ett jämställdhetsperspektiv i samtliga ämnen är begränsat. Granskningen visar också att lärarna inkluderar enstaka inslag av studie- och yrkesvägledning i undervisningen, och då även problematiserar könsbundna val, men att systematiken i insatserna och lärarnas arbete med att hålla sig uppdaterade inom området är begränsad.

Lärares arbete för att skapa en jämställd undervisning

Av granskningen framgår att lärarna har ett normmedvetet förhållningssätt och medvetet utformar undervisningen så att den inte reproducerar könsstereotypa föreställningar. Det framkommer i intervjuer med lärare och rektorn att normer regelbundet diskuteras i lärarlag och övergripande på skolan, bland annat genom skolans värdegrundsarbete. I lärarintervjun framgår att lärarna varje vecka genomför uppgifter eller övningar kopplat till värdegrundsarbetet, där jämställdhet är en del. I intervjun reflekterar lärarna kring sina egna normer och vilka signaler de ger eleverna. Exempelvis använder de ordet "hen" om de pratar om en person vars kön inte framgår. Lärarna reflekterar även över att det tidigare hände att de tilltalade eleverna utifrån kön, exempelvis "ni tjejer", men att de numer inte gör på det viset utan benämner eleverna vid namn eller utgår från könsneutrala grupperingar så som "ni som sitter vid fönstret". Lärarna berättar vidare att de reflekterar över undervisningsmaterialet och lyfter fram grupper som eventuellt är underrepresenterade. I de flesta ämnen handlar det om att lyfta fram kvinnor som ofta inte är lika väl representerade som män. En lärare berättar dock att hen istället aktivt lyfter fram pojkar och män som ägnar sig åt textilslöjd i olika former, då dessa är underrepresenterade i det ämnet. Läraren reflekterar även över att det finns en kulturell skillnad vad gäller könsnormer kring just textilslöjd, där elever med ursprung från vissa andra länder snarare förknippar sömnad med män.

Det framgår vidare av granskningen att lärarna arbetar aktivt för att skapa ett inkluderande klimat i klassrummet, där kön inte definierar elevers intressen eller ambitioner. I lärarintervjun framkommer att personalen ibland framför korta teaterscener för att illustrera att det är viktigt att kunna arbeta ihop med olika personer och respektera varandra. Utifrån detta diskuterar de också med eleverna. Lärarna berättar i intervjun att de fördelar ordet i klassrummet med hjälp av talstickor eller andra slumpverktyg i syfte att samtliga elever, oavsett könsidentitet, ska få samma utrymme i klassrummet. I intervjuer med både elever, lärare och rektorn framgår att det är lärarna som sätter samman grupper och placering i

klassrummet bland annat för att undvika könsuppdelade grupperingar. En lärare berättar att hen gett ett par elever i uppdrag att utforma ett förslag till klassrumsplacering utifrån ett antal parametrar. Då får eleverna fundera och diskutera på vilket sätt eleverna arbetar bäst tillsammans och får förståelse för viktiga parametrar så som inkludering. Eleverna ger i intervjuerna exempel på att lärare aktivt agerat i situationer där elever uttryckt sig nedsättande mot andra elever utifrån stereotypa könsnormer.

Lärares undervisning om jämställdhet

Av granskningen framgår att lärarna tydligt fångar upp frågor som ger eleverna möjlighet att reflektera kring begränsande könsstereotypa föreställningar och att lärarna uppmuntrar elevernas ansträngningar som går emot könsstereotypa föreställningar. I intervjun med lärare ges exempel på situationer där lärarna fångat upp frågor kopplat till jämställdhet. Ett exempel är när en klass tittade på ett nyhetsprogram och det framkom att det fanns en kurs i programmering endast för flickor. Det ledde till en gemensam diskussion utifrån ett jämställdhetsperspektiv. I textilslöjd har flera gånger spontana diskussioner uppstått utifrån att relationen till ämnet utifrån ett könsperspektiv ser olika ut i olika länder. I en annan situation reflekterade eleverna över vilka leksaker de lekte med när de var små, och läraren anlade ett jämställdhetsperspektiv i diskussionen. När en elev berättade att hen lekte med en leksak traditionellt förknippad med det andra könet stärkte och uppmuntrade läraren eleven för att hen berättade det. I intervjun med lärarna framgår vidare att de på olika sätt visar på möjligheten att bryta mot stereotypa könsmonster vad gäller intressen och förmågor, exempelvis genom att lärarna i undervisningen låter eleverna ta del av material med normbrytande karaktärer. De har bland annat sett en film om en pojke som vill dansa balett men stöter på utmaningar kring detta utifrån stereotypa könsnormer. I intervjun framkommer även ett exempel där en elev ägnade sig åt en normbrytande fritidsaktivitet varpå lärarna då stärkte eleven i det och även lyfte det som ett exempel i diskussion med övriga elever i klassen. Vidare berättar lärarna att de aktivt arbetar med att motivera och stärka de elever som är mindre intresserade av ett ämne. Exempelvis är det många pojkar som är mindre aktiva i svenskundervisningen och lärarna har då olika strategier för att öka engagemanget, som exempelvis att ge dem stöd av en färdigskriven inledning till en text som eleven skriver vidare på. Eleverna berättar att i ämnen där det ena könet ofta är mindre intresserade uppmuntrar lärarna på olika sätt den gruppen, bland annat genom att ge eleverna olika valmöjligheter. I idrott och hälsa har exempelvis parkour erbjudits som ett alternativ till gymnastik för att i högre grad locka pojkarna att vara mer aktiva.

Vidare framgår av granskningen att innehåll kopplat till jämställdhet förekommer i vissa ämnen men att ett kontinuerligt och medvetet arbete med att anlägga ett jämställdhetsperspektiv i samtliga ämnen är begränsat. I intervjun med lärare framgår att inslag om jämställdhet förekommer som en del av vissa skolämnen. Exempelvis får eleverna ta del av hur det sett ut förr jämfört med nu ur ett jämställdhetsperspektiv i ämnet historia och när de arbetar med mänskliga rättigheter får eleverna ta del av hur det fungerar i en del andra länder ur ett jämställdhetsperspektiv. Det framkommer även att de i vissa klasser i ämnet svenska läser en bok som handlar om en flicka från en annan kultur som vill bli polis när hon blir vuxen. Även eleverna berättar att de diskuterar jämställdhet förr och nu i historia samt i samband med den tidigare nämnda boken. De berättar vidare att de diskuterar könsnormer kring olika sporter i idrott och hälsa samt vilka yrken som traditionellt förknippas med kvinnor respektive män. Det framgår dock att det inte förekommer kontinuerligt och att det finns ämnen där jämställdhet inte berörs alls. Det framkommer även i elevintervjuerna att det ser olika ut i olika årskurser och klasser. Lärarna berättar i intervjun att det på skolan finns ett aktivt värdegrundsarbete där jämställdhet är en del, men det är inte explicit jämställdhet som är i fokus. I samband med värdegrundsarbetet genomförs värderingsövningar där en del frågor handlar om kön och genus. Lärarna berättar i intervjun att de exempelvis har sett en film och diskuterat kring vad som menas med att göra något "som en tjej". Vidare har de haft besök av en föreläsare som var transperson. Lärarna beskriver även att de diskuterar frågor kopplat till jämställdhet i arbetslaget, framför allt kopplat till värdegrundsarbetet, och delar med sig av lektionsplaneringar till varandra.

Lärares arbete med studie- och yrkesvägledning i undervisningen

Granskningen visar att lärarna inkluderar enstaka inslag av studie- och yrkesvägledning i undervisningen, och då också problematiserar könsbundna val, men att systematiken i insatserna och i lärarnas arbete för att hålla sig uppdaterade på området är begränsad. I intervjun med lärare framgår att de lyfter yrken och utbildning på olika sätt när situationen uppstår. Bland annat har det hänt att de lyft sig själva och sina utbildnings- och yrkesval som exempel. I intervjuer med elever och lärare framkommer också att de nyligen börjat arbeta med tecknade bildkort av ett djur i olika yrkesroller. Djurets kön framgår inte av bilderna och dessa är grund för diskussioner kring könsnormer förknippade med olika yrken. Lärarna berättar att de har låtit eleverna reflektera kring korten enskilt, i par och sedan i helgrupp. Kortet har även använts spontant, som när de använt kortet i samband med en diskussion som uppstod i en grupp utifrån ett nyhetsinslag om att det är få tjejer som väljer att programmera. Av intervju med lärare framgår även

att diskussioner kring yrken och kön kan förekomma vid tillfällen då frågor uppstår. Exempelvis har eleverna diskuterat kring den tidigare nämnda boken som eleverna får läsa där en flicka vill bli polis. En lärare berättar att eleverna får diskutera olika yrken kopplade till ämnet slöjd, och läraren lyfter då att exempelvis skraddare i många länder anses vara ett manligt yrke. Lärarna berättar också att de pratat med eleverna om löneskillnader mellan kvinnor och män. Eleverna berättar i intervjuerna att diskussioner om yrken förekommer vid enstaka tillfällen, men inte i någon större utsträckning. De upplever inte att de exempelvis diskuterat vad som krävs för olika yrken. Det framkommer även att det ser olika ut i olika klasser och årskurser. Lärarna berättar i intervjun att det tidigare funnits en plan för studie- och yrkesvägledning men att det just nu inte finns något gemensamt arbete kring detta område. Vidare saknas en studie- och yrkesvägledare på skolan. Lärarna berättar att de upplever att det är svårt att hålla sig uppdaterade inom området, framför allt för att de inte har samma utrymme eller de grundläggande kunskaper kring området som en utbildad studie- och yrkesvägledare har. Av intervjun med rektorn framgår att hen under våren tagit initiativ till att utveckla arbetet med studie- och yrkesvägledning på skolan genom samarbete med en studie- och yrkesvägledare centralt i kommunen, men det arbetet är endast i ett inledande skede och har ännu inte gett resultat i verksamheten.

Identifierade utvecklingsområden

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Lärarna behöver kontinuerligt anlägga ett jämställdhetsperspektiv på undervisningens innehåll i samtliga ämnen.

Granskningen visar att lärarna fångar upp frågor från elever som rör jämställdhet och till viss del inkluderar innehåll kopplat till jämställdhet i undervisningen, men det sker inte på ett sätt så att jämställdhetsperspektivet kontinuerligt inkluderas i undervisningen. Det framkommer även i granskningen att jämställdhet inte systematiskt inkluderas i samtliga ämnen eller av alla lärare på skolan.

Av läroplanens inledande del, Skolans värdegrund och uppdrag, framgår bland annat att skolan aktivt och medvetet ska främja elevernas lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet. Skolan har också ett ansvar för att synliggöra och motverka könsmönster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling. Hur skolan organiserar utbildningen, hur eleverna blir bemötta samt vilka krav och förväntningar som ställs på dem bidrar till att forma deras föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt. Skolan ska därför organisera

utbildningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans samt prövar och utvecklar sin förmåga och sina intressen med samma möjligheter och på lika villkor oberoende av könstillhörighet.¹

I läroplanens avsnitt om normer och värden anges vidare att alla som arbetar i skolan i sin verksamhet ska bidra till att skolan präglas av jämställdhet och att elever interagerar med varandra oberoende av könstillhörighet. Det framgår också att alla som arbetar i skolan ska utgå från ett demokratiskt och normmedvetet förhållningssätt i det vardagliga arbetet. Lärare ska specifikt synliggöra och diskutera med elever hur olika föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter samt hur könsmönster kan begränsa egna livsval och livsvillkor. Läraren ska också planera och genomföra undervisningen så att elever möts och arbetar tillsammans oberoende av könstillhörighet.²

Skolinspektionen rekommenderar därför att lärarna på ett mer systematiskt sätt identifierar möjligheter att anlägga ett jämställdhetsperspektiv på det centrala innehållet i respektive ämne. Utifrån detta kan lärarna på ett tydligare sätt kontinuerligt undervisa om jämställdhet. Arbetet kan med fördel ske i samarbete med kollegor, varför rektorn bör erbjuda konkreta förutsättningar för att ett sådant samarbete ska komma till stånd.

Skolinspektionen bedömer att ett utvecklingsarbete även behöver inledas inom följande:

- Lärarna behöver mer systematiskt integrera studie- och yrkesvägledningen i undervisningen samt se till att hålla studie- och yrkesvägledningen aktuell och relevant.

Granskningen visar att lärarnas arbete med studie- och yrkesvägledning i undervisningen inte bedrivs på ett strukturerat sätt utan sker i form av enstaka punktinsatser. Insatserna är sällan planerade och lärarna arbetar inte aktivt för att hålla sig uppdaterade så att studie- och yrkesvägledningen blir aktuell, relevant och vidgar elevernas perspektiv. Insatserna som genomförs problematiserar visserligen könsstereotypa utbildnings- och yrkesval men systematiken även i detta är begränsad.

Enligt 2 kap. 29 § skollagen ska elever i alla skolformer utom förskolan och förskoleklassen ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. I

¹ Lgr 22, 1. Skolans värdegrund och uppdrag.

² Lgr 22, avsnitt 2.1, Normer och värden.

läroplanen anges också att alla som arbetar i skolan ska bidra till att elevens studie- och yrkesval inte begränsas av könstillhörighet eller av social eller kulturell bakgrund.³ Av Skolverkets allmänna råd framgår vidare att lärare i undervisningen bör utmana, problematisera och visa på alternativ till traditionella föreställningar om kön, kulturell och social bakgrund som annars kan begränsa elevernas framtida studie- och yrkesval.⁴

Skolinspektionen rekommenderar därför att lärarna, under ledning av rektorn, utvecklar arbetet med studie- och yrkesvägledning i undervisningen. Lärarna behöver se till att studie- och yrkesvägledningen sker kontinuerligt och integrerat i olika ämnen så att alla elever får tillgång till aktuell information och stöd. Inom ramen för studie- och yrkesvägledningen behöver lärarna systematiskt synliggöra hur kön kan påverka framtida utbildnings- och yrkesval och utmana de könsstereotyper föreställningar och normer som hänger samman med sådana val. En förutsättning för att studie- och yrkesvägledningen ska vara relevant och uppdaterad är att lärarna ges möjlighet att skaffa sig aktuell kunskap om vilka faktorer som påverkar elevers val, vilka föreställningar elever har kring framtida studier och yrken samt hur de faktorerna samverkar. Det kan exempelvis ske genom att lärare får stöd av studie- och yrkesvägledare i arbetet och att arbetet med en plan för studie- och yrkesvägledning som funnits tidigare återupptas. Utvecklingsarbetet kan med fördel samordnas med det arbete som rektorn redan påbörjat under våren.

På Skolinspektionens vägnar

X Anna Johansson

Anna Johansson
Beslutsfattare
Signerat av: Anna Johansson

X Maja Beckman

Maja Beckman
Föredragande
Signerat av: Maja Beckman

I handläggningen av ärendet har även Malin Lundquist, undervisningsråd, och Maria Lundström, utredare, deltagit.

³ Lgr 22, avsnitt 2.6, *Skolan och omvärlden*.

⁴ SKOLF5 2013:180. Skolverkets allmänna råd med kommentarer om arbete med studie- och yrkesvägledning.

Bilaga 1: Bakgrundsuppgifter

Besöket på Rostaskolan genomfördes 25 maj 2023 av utredarna Maja Beckman och Malin Lundquist.

Rostaskolan ligger i västra Örebro och tillhör Örebro kommun. Skolan är en F-6-skola med 535 elever i 20 klasser och med 75 personal. Skolan leds av en rektor och en biträdande rektor ska börja till hösten. Det är tre arbetslag i respektive stadie. I dagsläget saknas tillgång till studie- och yrkesvägledare på skolenheten, men ett samarbete med en studie- och yrkesvägledare centralt på förvaltningen har påbörjats under vårterminen.

Bilaga 2: Underlag för bedömning tematisk kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Två gruppintervjuer med elever
- En gruppintervju med lärare
- En intervju med rektorn
- Dokumentstudier, dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Bedömningsområden

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av framtagna kvalitetskriterier, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet.

Följande kriterier granskas:

- Undervisningens form - hur lärarna utformar och genomför undervisningen utifrån ett jämställt och normmedvetet förhållningssätt.
- Undervisningens innehåll – hur lärarna undervisar om jämställdhet.
- Lärares arbete med studie- och yrkesvägledning i undervisningen

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:

[Lärares arbete för att tidigt motverka könsbundna utbildnings- och yrkesval \(skolinspektionen.se\)](https://www.skolinspektionen.se/om-skolinspektionen/om-utredningarna/tematiska-granskningar/)

Bilaga 3: Författningsstöd

Av **1 kap. 5 § skollagen** framgår att utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor.

I den inledande delen av läroplanen för grundskolan (**Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag**) framgår bland annat följande. Skolan ska aktivt och medvetet främja elevernas lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet. Skolan har också ett ansvar för att synliggöra och motverka könsmonster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling. Hur skolan organiserar utbildningen, hur eleverna blir bemötta samt vilka krav och förväntningar som ställs på dem bidrar till att forma deras föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt. Skolan ska därför organisera utbildningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans samt prövar och utvecklar sin förmåga och sina intressen med samma möjligheter och på lika villkor oberoende av könstillhörighet. Det framgår också att skolan aktivt ska verka för jämställdhet. Skolan ska därmed gestalta och förmedla lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter för flickor och pojkar, kvinnor och män. I enlighet med grundläggande värden ska skolan också främja interaktion mellan eleverna oberoende av könstillhörighet. Genom utbildningen ska eleverna utveckla en förståelse av hur olika föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter. Skolan ska därigenom bidra till att eleverna utvecklar sin förmåga att kritiskt granska könsmonster och hur de kan begränsa människors livsval och livsvillkor.

I grundskolans läroplan (**Lgr 22, 2.1 Normer och värden**) anges att alla som arbetar i skolan i sin verksamhet ska bidra till att skolan präglas av jämställdhet och att elever interagerar med varandra oberoende av könstillhörighet. Det framgår också att alla som arbetar i skolan ska utgå från ett demokratiskt och normmedvetet förhållningssätt i det vardagliga arbetet. Vidare ska lärare specifikt synliggöra och diskutera med elever hur olika föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter samt hur könsmonster kan begränsa egna livsval och livsvillkor. Läraren ska också planera och genomföra undervisningen så att elever möts och arbetar tillsammans oberoende av könstillhörighet.

Enligt grundskolans läroplan (**Lgr 22, 2.3 Elevers ansvar och inflytande**) ska läraren verka för att elever oberoende av könstillhörighet får ett lika stort inflytande över och utrymme i undervisningen. Vidare framgår av grundskolans läroplan (**Lgr 22, 2.6, Skolan och omvärlden**) att alla som arbetar i skolan ska bidra till att elevens

studie- och yrkesval inte begränsas av könstillhörighet eller av social eller kulturell bakgrund.

Enligt **2 kap. 29 § skollagen** ska elever i alla skolformer utom förskolan och förskoleklassen ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. Av förarbetena till skollagen (**Prop. 2009/10:165 s. 278-279**) framgår att den studie- och yrkesvägledningskompetensen inte nödvändigtvis behöver finnas inom den egna skolenheten. Många fristående skolor köper t.ex. in vägledningstjänster. Ett krav på att studie- och yrkesvägledningskompetens ska finnas innebär dock en tydlig markering av huvudmannens ansvar för att eleverna får tillgång till studie- och yrkesvägledning, samtidigt som organisationen även fortsättningsvis är en lokal fråga. I läroplanerna finns både riktlinjer för alla som arbetar i skolan och särskilda riktlinjer för studie- och yrkesvägledare eller den personal som fullgör motsvarande uppgifter. Enligt förarbetena speglar detta att både lärare, skolledare och särskilt utbildade studie- och yrkesvägledningsfunktionärer har ett gemensamt ansvar, men delvis olika roller, när det gäller information och vägledning till eleverna om framtida studier och arbetsliv.

I grundskolan läroplan (**Lgr 22, 2.6 Skolan och omvärlden**) anges att studie- och yrkesvägledaren, eller den som fullgör motsvarande uppgifter, ska informera och vägleda eleverna inför den fortsatta utbildningen och yrkesinriktningen och särskilt uppmärksamma möjligheterna för elever med funktionsnedsättning och vara stöd till den övriga personalens studie- och yrkesorienterande insatser.